

Abesinija in tolovajske
tolpe.

Tolovajstva v Abesiniji so bila pred leti v polnem cvetu. Razbojništvo po Abesiniji je bilo političnega značaja. Še proti koncu minulega stoletja je bila Abesinija prav za prav velika afriška tolovajska država. Šele sedaj pregnanemu cesarju Haile Selassiju gre hvala, da je razbojništvo nekoliko omejilo. Pod njegovim prednikom Menelikom so bila abesin. razbojništva na višku. Seveda si ne smemo pod abesinskim roparjem predstavljati lopova, ki preži na svojo žrtev kje v zasedi. Abesinsko tolovajstvo je nekak poklic in deloma tudi usoda. Skoraj 100 let je pogrešala Abesinija pravega vladarja. Vsi poglavarji ali rasi, ki so se povzpeli v deželi do vpliva in posesti, so bili sami roparji in vodje tolovajskih armad, ki so si s časom osvojili moč in vladarsko oblast. Še danes govorijo v Abesiniji o Aba Kalsi, prošulemu roparskemu rasu, ki je strahoval v sredini minulega stoletja celo deželo. O njegovih roparskih pohodih kroži med narodom nešteto pripovedk in narodnih pesmi.

Za pomlad! Ostanki

mariborskih tekstilnih tovarn brez napak, pristno barvni. »Paket serija S«, vsebina 15—21 m primo oxfordov, touringov in cefirjev za moške srajce, vsak kos najmanj 3 m, dalje »Paket Serija S/o« isto tako 15—21 m za ženske pralne obleke, dečve (Dirndl) v najlepših barvah, predpasniki itd. Vsak paket poštno preprosto samo Din 107. Za isto ceno »Paket serija P«, vsebina 15—20 m platno, posteljina, žensko, moško in namizno perilo barvasto, ter »Paket serija P/I« 10—15 m istega najfinjšega belega blaga. Neprimerno vzajem nazaj in zamenjam. Dajle najcenejše blago za vsa moška in ženska oblačila. Vzorci brezplačno.

„KOSMOS“

razpošiljalnica ostankov
MARIBOR, Dvořakova
cesta 1. 1003

Kdor oglašuje,
ta napreduje!

Petancič Davorin:

Svete gore.

Povest.

Lojzeta je bila sama dobrota in mirnost, a sedaj ga je zgrabila jeza in sovraštvo do tega človeka. Ne zaradi potuhnjene laži, ampak zaradi obsodbe nad njegovo sestro:

»Mara, moja sestra, skvarjena punčara? Ni, nikdar ne bo, ker ne more biti. Moja sestra je!« besedo so mu vrele iz grla. Mara in Lojze sta se imela najrajši.

»Fantè, imej nekaj pameti! Če se že jeziš radi tiste punčare, pa rečem, da ni. Samo molči in ne bevskej kot mlado ščene.«

Tedaj se je zlomilo v Lojzu vse. Udaril je Laha s pestjo v obraz in zakričal na vso moč, da je odjekalo v hosti!

»Pes. Zvodnik nesramni! Ti si jo zapeljal, da je šla. Zdaj pa praviš, da je skvarjena punčara! Taki ste vsi zapeljivci! Lepo narišete greh, da človeka zavodi lepota, potem pa obsojate prvi. Meni ti lagal ne boš! Slišal sem vse, kar si ji kvasil o tujini in Benetkah. Sestro pripelji nazaj, sicer te ubijem. Zločinec! Večji kot Janez. Zakrknjenec črni! Da boš še naše cerkve ropal?! Ne boš! Ne boš!...«

Lahu je postalo vroče, da mu je pot zdaj hladan, zdaj vroč tekkel po obrazu. Poškrlil je v gozd, se odmaknil za korak in zbežal:

Ko je Lah izginil, se je Lojze zagrizel vase. Sram ga je bilo, da se je tako razburil. Iz njega je kričala ljubezen. Ljubezen pa je strašnejša kot sovraštvo, ko se razbesni.

»Mare ne bo več!« je menil zase, kakor da bi bil sam. Janez je stal nemlo pri njem in trpel, a je vseeno vztrajal.

»Janez, ti si mi pa Lenčko umcril! Lah Maro, ti pa Lenčko.« Njegov glas je donel otožno. Nič besnosti ni bilo v njem, le žalost, težko občutena.

»Zdaj vem, zakaj je Lenčka omedlela pred oltarjem. Jasno mi je, odkod njena blaznost.«

Janez je dihnil globoko in zaprosil:

»Lojze, povej, če je to resnica!«

»Res! Pa — ne obupaj radi tega! Opazoval sem te zadnje tedne in občudoval tvoje izpreobrnjenje. Ugajaš mi. Ne sovražim te.« Dal mu je roko na ramo in mu pogledal v oči, ki so se smejale v solzah.

»Lojze, nisem vreden. Koliko sem storil hudega tebi, domu in Lenčki.«

Oba sta jokala, vsak iz svojega trpljenja in iz usmiljenja eden do drugega.

»Z Bogom, Janez.«

Ko je prispel domov, ga je presunilo vpitje pri hlevu.

»Konja in voz, če nimaš denarja. Meni se mudi. Imam dolgo pot. Miha, midva sva bila prijatelja. Pomagal sem ti, ko ti je bila sila. Ti mi pa vrni nocoj, ko mene tarejo skrbi. Konja in voz. Oboje ni vredno niti sto. Daj, zapreži!...«

Miha je škrepnel in se jezil na vso moč.

»Pridi jutri! Dobiš denar. Nocoj ga ne morem dobiti. Kako malenkost že!«

Lah je moledoval:

»Konja in voz. Ali vsaj konja. Moram ga imeti, ker se mi mudi.«

Lojze je skočil preko gnojnice in zgrabil tujca za vrat, da se je zvil. Hotel se je zmuzniti, spodrsnilo mu je in zdrknil je v gnojnično jamo.

»Dio mio! Za Boga, fant, pusti me!...«

Miha se je čudil Lojzu in Lahovi ponižnosti.

»Kaj pa uganjaš, Lojze!« ga je posvaril.

»Kupčijo imata vidva, ki sta za Maro igrala. Sto si mu posodil, Lah, Maro si dobil za obresti!«

Tujec se je tresel od mraza, ker mu je gnojnica prodrla do kože in od strahu, ker ga Lojze ni izpustil.

»Pustim vam vse, samo naj odidem!«

Lojze ga je presekalo:

23

»Ne boš, podlež! Za to o Mare ne dam, več je vredna kot tristo.«

— — in obresti!«

»Pes, ali misliš, da mi je za denarje. Za življenje in srečo mi gre.«

»Pa bi ga spustil, Lojze. Saj nam ni nič storil.« Miho so pekli tisti denarji, da bi dušo zapisal samemu vragu, le da bi ne bi bilo treba vzeti zopet na posodo in da bi konj in voz ostala pri hiši.

»Ti nimaš besede, ki te je sama skopost in oderuštvo. Moj del mu vrži! Tako mu jih zaženi, kakor se vrže obrana kost psu! Tu gre za življenje in srečo.«

V Mihi se je nekaj pretrgalo. Ni mogel doumeti tega izbruha v Lojzetu, ki ga je bila navadno sama mirnost in sama dobrota.

»To je čudno, da se more človek tako tepsti za koga drugega.«

Lojze mu je postal uganka.

»Kje je Mara?« Lojze je gnil Laha proti gozdu, da bi bila sama.

»Pa ne vem, res ne vem, fant! Kaj mi hočeš?« Zdaj ga je razjarila zopet besnost in gnev. Zgrabil ga je za vrat in ga udaril, da je tujcu sapa pojemala in vpil:

»Povej, kje je Mara!«

Kri mu je bila zavrela v žilah in ni mislil ničesar le strast ga je gnala.

Lahu je bila zadnja ura...

Janez je položil roko Lojzu na glavo.

»Ne ubijaj! Strašno je imeti na vesti uboj! Pre-ganjalo te bi vse življenje...«

Lojze je ostrmel:

»Ti, Janez?! Kaj hočeš?«

»Vedel sem, da ti je zavrela kri in da bi lahko storil kaj grdega! Za to sem šel za teboj. Tudi zločinčev življenje je sveto!...«

Lojze je jecnil v težkem pridihu in se udaril nočelu.

»Res je. Prav je, da si prišel. Pri njem je že stala smrt in hudič je stregel na njegovo dušo. Ubijal ne bom, a oditi mi ne sme, dokler se Mara ne vrne. Povej, grda duša, kje je sestra!«

»Ne vem, res ne vem, če me tudi ubiješ, po nedolžnem ubiješ« je v trepetu lagal.

»Veš, kaj bom naredil, Janez? Zaprl ga bom v staro klet. Iz nje mi ne uide.«

Lah je moral v ječo. Lojze je vzel ključ in ga nosil vedno pri sebi.

»Še predobro se mu godi. Svežo slamo ima za postelj in kup cunj, da se odere. Od gladu tudi ne bo odšel s sveta, kar bi sicer zaslužil.«

Včasih pozneje se je Lojza počutilo veselje, da bi ga mučil. Postavil se je nalašč pred klet in žvižgal. Odprl je in ga vprašal:

»Že veš, kje je Mara?«

Starec si je izmislil laž.

»Lojze, povedal bom vso resnico. V slavnih Benetkah je. Tujina jo je osrečila; ker je lepa, je dobila lahko in visoko službo v bogati gosposki hiši. Zdaj se je pa poročila z višjim gospodom od vojaške oblasti. Bil sem pri njej in dejala mi je, da se ne misli vrniti nikdar več na svete Gore, da sploh ne misli več na nje, da jo je vso prevzela krasota morja in mesta. Prosila me je, da torej molčim o njej, kakor da ne bi vedel, kje je. To je resnica, Lojze in daj mi sedaj svobodo!«

»Kaj, če je res taka!« je bolelo Lojza, a Laha še vedno ni izpustil.

»On jo je odtujil Goram in nam, naj trpi!« Sedel je na kladi pri tnalu in premišljal obrnjen proti goram, kjer se je sneg topil. Voda je v potokih drla z bregov v dobrovo. Voda se je lesketala in tekla kakor živo srebro, kot bi sonce v njej potopilo svojo svetlobo. Gore so zelele, ptiči so se vračali in spleтали gnezda. Lojze je imel najrajši kosa, ker žvižga.

(Dalje sledi.)